

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 38/07-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. marca 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. P., bytom P., zastúpeného advokátkou JUDr. Z. T., P., pre namietané porušenie čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1 Er 753/2006 z 1. augusta 2006 a Exekučným príkazom sp. zn. EX 97/06 zo 16. augusta 2006 vydaným Exekútorským úradom súdneho exekútora J. D., P., a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. októbra 2006 doručená sťažnosť Ľ. P., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Z. T., P., pre namietané porušenie čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 Er 753/2006 z 1. augusta 2006 a Exekučným príkazom sp. zn. EX 97/06 zo 16. augusta 2006 vydaným Exekútorským úradom súdneho exekútora J. D., P. (ďalej aj „súdny exekútor“ a „exekútorický úrad“).

Sťažovateľ uviedol, že 16. augusta 2006 vydal súdny exekútor exekučný príkaz sp. zn. EX 97/06 na vykonanie exekúcie zrážkami zo mzdy a z iných príjmov. Na základe tohto exekučného príkazu sú mu ako povinnému vykonávané zrážky zo mzdy *na zameškané výživné a bežné výživné pre oprávneného R. P. vo výške 1 800,- Sk mesačne od augusta 2006. O návrhu oprávneného na zameškané výživné exekútor nerozhodol, napriek tomu, že v návrhu na vykonanie exekúcie zo dňa 24. 2. 2006 a v exekučnom príkaze zameškané výživné od 1. 5. 1998 do 28. 2. 2006 exekútor uvádza. Taktiež v exekučnom príkaze je mi nariadené ako povinnému zrážať zo mzdy na zameškanom výživnom 25 792,- Sk, 9 000,- Sk a taktiež som povinný uhradiť trovy exekúcie, ktorých výška je nešpecifikovaná, avšak výška splátok je určená po 430,- Sk, pričom nie je určená do akej lehoty“.*

Podľa vyjadrenia sťažovateľa vydaním exekučného príkazu došlo k závažnému porušeniu jeho základných práv zaručených ústavou a medzinárodnou zmluvou, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.

V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na to, že v zmysle ustanovenia § 372m Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) podala oprávnená návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi a túto skutočnosť oznámila okresnému súdu, ktorý dovtedy vykonával súdny výkon rozhodnutia.

Podľa názoru sťažovateľa však súdny exekútor nepostupoval v súlade s ustanoveniami OSP, keď po tom, čo mu okresný súd postúpil vec spolu s poverením na vykonanie exekúcie, vydal upovedomenie o začatí exekúcie, v ktorom vyčíslil aj trovy exekučného konania. Sťažovateľ vyjadril názor, že *„povinnosťou súdneho exekútora nebolo iné len bežným prípisom oznámiť povinnému, že ďalej v budúcnosti vykonáva exekúciu jeho úrad, príp. mohol priložiť poverenie na vykonanie exekúcie. Žiadna iná činnosť sa od neho*

nevyžadovala a preto mu nevzniklo ani právo na trovy exekúcie, ktoré vyčíslil podľa ust. § 4 a § 5 ods. 1 Vyhl. č. 288/95 z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov... Exekútor nebol oprávnený vyčísliť trovy exekúcie, akoby začal a vykonal novú exekúciu, ide stále o tú istú exekúciu, ktorú začal súd podľa OSP pod sp. zn. E/594/2002 a súdnemu exekútorovi bola postúpená súdom“.

Sťažovateľ predovšetkým argumentoval ustanovením § 372m OSP, ktoré okrem iného stanovuje, že účinky pôvodného návrhu na výkon rozhodnutia, ako aj procesné úkony súdu, z ktorých vyplývajú obmedzenia pre účastníkov konania, zostávajú zachované a právoplatné uznesenie súdu o nariadení výkonu rozhodnutia má účinky právoplatného upovedomenia o začatí exekúcie podľa osobitného predpisu.

Sťažovateľ uviedol, že súdny exekútor „vydal exekučný príkaz, ktorý nebol oprávnený vydávať, protiprávne vyčíslil v neprimeranej výške trovy exekúcie a tieto trovy nezákonne vymáha zrážkami z mojej mzdy. Týmto vážnym spôsobom porušil moje základné práva a protiprávne siahol na môj majetok“. Zároveň uviedol, že proti upovedomeniu o začatí exekúcie, ako aj proti predbežným trovám exekúcie podal námietky, ale okresný súd ich rozhodnutím, proti ktorému nie je prípustné odvolanie, zamietol.

Sťažovateľ vyjadril aj názor, že daná vec má zásadný právny význam, pretože novelou OSP došlo k odstráneniu dualizmu v rámci núteného výkonu rozhodnutí, pričom zároveň dodal: „Napadnutým postupom by došlo nezákonne k zvýhodňovaniu a obohacovaniu exekútorov a poškodzovaniu povinných.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd uznesením sp. zn. 1 Er 753/2006 z 1. augusta 2006 a súdny exekútor vydaním exekučného príkazu sp. zn. EX 97/06 zo 16. augusta 2006 porušili čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, základné právo podľa čl. 20 ods. 4 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, namietané uznesenie a exekučný príkaz zrušil, súdnemu exekútorovi prikázal zaplatiť mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 Sk, vrátiť finančnú čiastku, ktorá mu bola zrazená u zamestnávateľa a nahradiť trovy právneho zastúpenia v sume 6 343 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Vychádzal pritom aj z ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, základné právo podľa čl. 20 ods. 4 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Er 753/2006 z 1. augusta 2006 a exekučným príkazom súdneho exekútora sp. zn. EX 97/06 zo 16. augusta 2006.

Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. (...)

Pri predbežnom prerokovaní tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie vlastníckeho práva zaručeného v čl. 20 ods. 4 ústavy a v čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Er 753/2006 z 1. augusta 2006 a exekučným príkazom súdneho exekútora sp. zn. EX 97/06 zo 16. augusta 2006, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity.

Subsidiárnu právomoc ústavného súdu na konanie, predmetom ktorého je ochrana základných práv a slobôd, zakotvuje vyššie citovaný čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 142 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Z uvedeného vyplýva, že ochrana základných práv a slobôd sa rozdeľuje medzi ústavný súd a všeobecné súdnictvo s tým, že všeobecné súdnictvo chráni v celom rozsahu aj základné práva a slobody, ak táto ochrana má oporu v obyčajných zákonoch.

Vlastnícke právo pred jeho ohrozením alebo porušením zásadne chránia všeobecné súdy. Platí to aj pre prípady exekučného konania, keď proti rozhodnutiam súdneho exekútora možno podať opravný prostriedok (ak ho zákon pripúšťa), o ktorom rozhodne všeobecný súd. Všeobecný súd je v danom prípade primárne povinný preskúmať

rozhodnutie súdneho exekútora zo všetkých hľadísk a posúdiť, či je súladné so zákonom, so skutkovým stavom a či na jeho vydanie existuje právny dôvod. Podstatou exekučného konania je nútené vymáhanie pohľadávok na základe právoplatného exekučného titulu. Keďže v rámci tohto konania dochádza k nevyhnutným zásahom do majetku povinného, všeobecné súdy sú pri preskúmvaní rozhodnutí súdneho exekútora povinné citlivo prihliadať na základné právo povinného vlastniť majetok a v prípade neprimeraných zásahov do jeho majetku vykonať opatrenia na ich odstránenie.

V namietanom prípade sťažovateľ podal námietky proti exekúcii a proti predbežným trovám exekúcie. O jeho námietkach rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 1 Er 753/2006 z 1. augusta 2006 tak, že ich zamietol. Po zamietnutí sťažovateľových námietok súdny exekútor vydal 16. augusta 2006 exekučný príkaz sp. zn. EX 97/06, na základe ktorého sa u sťažovateľa vykonáva exekúcia zrážkami zo mzdy.

V danom prípade všeobecný (okresný) súd riadne konal o námietkach sťažovateľa, podstatou ktorých bola jeho nespokojnosť so zásahom súdneho exekútora do jeho majetku v podobe vyčíslenia predbežných trov exekúcie. Právomoc ústavného súdu v tomto prípade (bez namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu) nemôže založiť to, že sťažovateľ sa nestotožnil s rozhodnutím okresného súdu, v ktorom tento rozhodoval o opodstatnenosti a zákonnosti zásahu súdneho exekútora do majetku sťažovateľa (ako aj s následne vydaným exekučným príkazom), navyše ak celkové trovy exekúcie vedenej proti sťažovateľovi bude posudzovať a o nich rozhodovať všeobecný súd pri ukončení predmetnej exekúcie.

Vychádzajúc z uvedeného a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 66/03, II. ÚS 122/04) ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 1 Er 753/2006 z 1. augusta 2006 a exekučným príkazom súdneho exekútora sp. zn. EX 97/06 zo 16. augusta 2006, ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh možno preto považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. III. ÚS 199/02, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06).

Ústavný súd konštatuje, že čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy je všeobecným ustanovením, ktoré stanovuje limity pri ukladaní povinností, samozrejme, so zreteľom na ochranu základných práv a slobôd. Tento článok neobsahuje garanciu základného práva alebo slobody, ktoré by bolo možné podaním individuálnej sťažnosti samostatne namietat' v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd rozhoduje vždy o porušení konkrétneho základného práva alebo slobody zakotveného v druhej hlave ústavy, prípadne práva zaručeného medzinárodnými zmluvami o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z uvedeného teda vyplýva, že porušenie iného článku ústavy nemožno podaním individuálnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat' samostatne, ale len v spojení s namietaným porušením základného práva alebo slobody (obdobne napr. II. ÚS 167/04, III. ÚS 300/06).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (I. ÚS 57/03, II. ÚS 84/03, III. ÚS 300/06) po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, návrhom sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2007